

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/75/2022
Identifikačné číslo spisu:	2116211793
Dátum vydania rozhodnutia:	30.03.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Holíč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:2116211793.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a sudcov JUDr. Igora Belka a JUDr. Martina Holíča, v spore žalobcov 1/ W. L. T., bývajúceho v K. M., K. M. XXX, 2/ O. N., bývajúceho v P., P. XXXX/X, 3/ R. N., bývajúcej v P., P. XXXX/X, 4/ O. Š., bývajúcej v P., P. XXXX/X, všetkých zastúpených advokátom JUDr. Jozefom Zámožikom, PhD., so sídlom v Trnave, Hlavná 31, proti žalovaným 1/ G. K., bývajúcemu v D. L. G., D. L. G. XXXX, 2/ S. K., bývajúcej v X., G. XXX/X, 3/ C. D., bývajúcemu v P., B. I. XXXX/XX, 4/ G. D., bývajúcej v D. L. G., D. L. G. XXXX, 5/ J. V., bývajúcej v D. L. G., D. L. G. XXX, 6/ O. C., bývajúcemu v D. L. G., D. L. G. XXX, žalovaných 3/ a 4/ zastúpených advokátkou Mgr. Andreou Rusnákovou, vykonávajúcou advokáciu prostredníctvom advokátskej kancelárie Advokátska kancelária Zelemová & Stankovianska, združenie, so sídlom v Bratislave, Heydukova 16, o určenie vlastníckeho práva, vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 32C/2/2016, o dovolaní žalobcov 1/ až 4/ proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 30. marca 2021 sp. zn. 10Co/18/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný 3/ a žalovaná 4/ majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trnava (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 25. júla 2019 č. k. 32C/2/2016-310 vo výroku I. určil, že vlastníkom nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v Slovenskej republike, v okrese P., v obci D. L. G., v katastrálnom území D. L. G., zapísanej na liste vlastníctva č. XXXX vydanom pre katastrálne územie D. L. G. ako pozemok parc. č. XXXX/XXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 49 m² (parcela registra "C" evidovaná na katastrálnej mape), je žalobca 1/ v podiele 1/ l-ina. Vo výroku II. určil, že nehnuteľnosť nachádzajúca sa v Slovenskej republike v okrese P., v obci D. L. G., v kat. území D. L. G., zapísaná na LV č. XXXX, vydanom pre kat. územie D. L. G., ako pozemok parc. č. XXXX/XXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 33 m² (parcela registra „C“), evidovaná na kat. mape patrí do majetku po poručiteľovi R. N., naposledy bytom P. X, XXX XX

P., nar. XX.XX.XXXX, v podiele 1/1. Vo výroku III. vyslovil, že žalovaní 1/ až 6/ sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcom náhradu trov konania v rozsahu 100% trov konania, pričom o výške trov konania bude rozhodnuté vyšším súdnym úradníkom po právoplatnosti rozsudku.

1.1 Žalobca 1/ a pôvodný žalobca 2/ a žalobkyňa 3/ sa žalobou z 18. mája 2016 domáhali určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam tak, že a/ vlastníkom nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v Slovenskej republike, v okrese P., v obci D. L. G., v katastrálnom území D. L. G., zapísanej na liste vlastníctva č. XXXX vydanom pre katastrálne územie D. L. G. ako pozemok parc. č. XXXX/XXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 49 m² (parcela registra "C" evidovaná na katastrálnej mape), (ďalej aj „pozemok 1“), je žalobca v 1/ v podiele 1/ l-ina a b/ žalobca 2/ a žalobkyňa 3/ sú vlastníkami nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v Slovenskej republike v okrese P., v obci D. L. G., v kat. území D. L. G., zapísaná na LV č. XXXX, vydanom pre kat. územie D. L. G., ako pozemok parc. č. XXXX/XXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 33 m² (parcela registra „C“ evidovaná na kat. mape), (ďalej aj „pozemok 2“), v podiele 1/1. Žalobu odôvodnili tým, že žalovaní sú podľa výpisu z listu vlastníctva podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností (pozemku 1 a pozemku 2) nachádzajúcich sa v Slovenskej republike, v obci D. L. G., v katastrálnom území D. L. G., zapísaných na liste vlastníctva č. XXXX vydaného pre katastrálne územie D. L. G.. Žalovaní (s výnimkou žalovanej 5/) podali proti žalobcom dňa 12. marca 2013 tzv. reivindikačnú žalobu, ktorou sa domáhali, aby žalobca 1/ vypratá sporný pozemok 1 a aby žalobcovia v 2/ a 3/ vypratali sporný pozemok 2. Okresný súd Trnava vydal dňa 19. mája 2014 rozsudok č. k. 19C/279/2013-137, ktorým túto žalobu zamietol. Súd v konaní o vypratanie sporných pozemkov (pozemkov 1 a 2 - pozn. dovolacieho súdu) riešil ako predbežnú otázku, kto je vlastníkom sporných pozemkov a dospel k záveru, že žalobcovia nadobudli sporné pozemky vydržaním. Preto ich vlastníkami nie sú žalovaní ale žalobcovia. Krajský súd v Trnave ako odvolací súd rozsudkom sp. zn. 11 Co 837/2014 zo 17. februára 2016 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Oba rozsudky nadobudli právoplatnosť a vykonateľnosť 22. februára 2016.

1.2 Uznesením z 5. februára 2019 č. k. 32 C /2/2016-276 súd prvej inštancie rozhodol o pokračovaní v konaní s právnymi nástupcami pôvodného žalobcu 2/ R. N., zomrelého 25. novembra 2018, a to so súčasnými žalobcami 2/, 3/ a 4/. Následne uznesením vyhláseným na pojednávaní dňa 26. marca 2019 č. k. 32 C /2/2016-287 pripustil zmenu žaloby tak, ako to navrhol žalobca, nakoľko potreba zmeny vyplynula zo zmeny skutkového stavu (smrti žalobcu 2/).

1.3 Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 205 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“ alebo „OZ“) v znení účinnom od 1. apríla 1983 do 31. decembra 1991, § 206 OZ v znení účinnom od 1. apríla 1983 do 31. decembra 1991, § 872 ods. 1 OZ, § 132a ods. 1 OZ v znení účinnom od 1. apríla 1983 do 30. júna 1988, § 135a ods. 1 OZ v znení účinnom od 1. apríla 1983, § 129 ods. 1, § 130 ods. 1 a § 134 ods. 1, 3, 4 OZ v znení účinnom od 1. januára 1992. Skonštatoval, že vykonaným dokazovaním mal za preukázané zriadenie práva osobného užívania pozemku parc. č. XXXX/XXX, o výmere 336 m² a právo osobného užívania pozemku parc. č. XXXX/XXX, o výmere 274 m² R. N. a manželky R.B. N.. Rodičia žalobcu 1/ užívali pridelenú parcelu od roku 1984 a následne od roku 1999 žalobca 1/, v rozsahu ako je ohraničená oplotením i v súčasnosti, teda aj s parcelou aktuálne označenou ako parc. č. XXXX/XXX. Žalobkyňa 3/ spolu s pôvodným žalobcom 2/ (v súčasnosti jeho právni nástupcovia žalobca 2/ a 4/) užívali pridelenú parcelu od roku 1984 až doposiaľ v rozsahu, ako je ohraničená oplotením aj v súčasnosti, teda s parcelou označenou č. XXXX/XXX. Súd prvej inštancie konštatoval nespornú skutočnosť medzi stranami sporu, že parceláciu (vytyčovanie kolíkmi) vykonalí v čase pridelenia pozemkov nie vlastníci, ale predstavitelia obce, ktorú skutočnosť potvrdili svedecké výpovede. Hranice pozemku boli týmto spôsobom určené predstaviteľmi štátnej moci. Parcely, ktoré sú predmetom sporu, však vznikli až geometrickým zameraním na základe geometrického plánu č. 39/2002 zo dňa 17. júla 2003. V roku 1984 boli predmetné parcely súčasťou pôvodnej parcely č. XXXX/XX, roľa, o výmere 0,7762 ha. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že rodičia žalobcu 1/, ako aj žalobkyňa 3/ a pôvodný žalobca 2/ nadobudli vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam (rodičia žalobcu 1/ do bezpodielového spoluvlastníctva parcelu č. XXXX/XXX a žalobkyňa 3/ a pôvodný žalobca 2/ do bezpodielového spoluvlastníctva parcelu č. XXXX/XXX), keďže užívali predmetné nehnuteľnosti od roku 1984, nerušene po dobu minimálne 10 rokov v dobrej viere (hranica im prideleného pozemku bola zameraná a vyznačená vykolikovaním príslušným orgánom, ktorý im parcelu prideliť do užívania). V konaní nebolo preukázané, že počas uvedenej doby boli niekým rušení v užívaní, ako ani to, že mali vedomosť o

užívání aj susednej parcely, ktorá im v skutočnosti pridelená nebola. Žalovanými tvrdená skutočnosť, že žalobcovia si boli vedomí nad-výmery, nebola v konaní žiadnym spôsobom preukázaná (zostala len v rovine popretého tvrdenia žalovaných). Nebolo preukázané, že hranica prideleného pozemku bola na mieste zameraná a označená inak. Držitelia pri zachovaní náležitej opatrnosti nemohli zistiť, že užívajú pozemok väčšej výmery, vychádzajúc z určenia hraníc zástupcom MNV. V prípade obidvoch pozemkov nebol pomer skutočne užívanej plochy a plochy uvedenej v dohode o zriadení práva osobného užívania pozemku tak výrazný, aby bol spôsobilý vzbudiť pochybnosť o tom, že držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti v dobrej viere, že mu vec patrí a skutočne užívaná výmera zodpovedá skutočne pridelenej. Podľa § 872 ods. 1 OZ sa s účinnosťou od 1. januára 1992 právo osobného užívania predmetných pozemkov zmenilo na vlastníctvo fyzickej osoby, teda právni predchodcovia žalobcu 1/ ako manželia, sa stali bezpodielovými spoluvlastníkmi pozemku parcelné č. XXXX/X a žalobkyňa 3/ a pôvodný žalobca 2/ ako manželia, sa stali bezpodielovými spoluvlastníkmi pozemku parcelné č. XXXX/X. Následne žalobca 1/ titulom dedenia (v roku 1999) nadobudol vlastníctvo k uvedenej parcele č. XXXX/XXX. Z ustanovenia § 872 ods. 1 OZ vyplýva, že vlastníkom nehnuteľnosti sa od 1. januára 1992 stane osoba, ktorá má nehnuteľnosť v osobnom užívaní. V spojení s § 134 ods. 1 OZ to znamená, že kto má vec v oprávnenej držbe nepretržite po dobu 10 rokov, i v prípade, že sa stal oprávneným držiteľom pred 1. januárom 1992, do doby oprávnenej držby pre vydržanie treba započítať aj dobu pred týmto dňom. Vydržacia doba tak uplynula v roku 1994, kedy žalobcovia mali dotknuté parcely v oprávnenej držbe. V obidvoch prípadoch 10 ročná vydržacia lehota uplynula v roku 1994. Počas tejto doby právni predchodcovia žalobcu 1/, žalobkyňa 3/ a právny predchodca žalobcov 2/ a 4/, neboli rušení v užívaní predmetných nehnuteľností (v konaní uvedené nik netvrdil a ani zápisy na listoch vlastníctva o duplicité vlastníctva nemohli narušiť dobromyseľnosť žalobcov počas 10 ročnej doby, pretože z nich vyplýva, že zápis bol vykonaný až v roku 2012). Nadobúdacím titulom i pre užívanie susednej parcely bola u právnych predchodcov žalobcu 1/ dohoda o zriadení práva osobného užívania pozemku z 20. júla 1984 a u žalobkyne 3/ a právneho predchodcu žalobcov 2/, 4/ dohoda o zriadení práva osobného užívania pozemku z 21. augusta 1984, na základe ktorých sa oprávnene domnievali, že nehnuteľnosť im patrí v rozsahu, v akom bola vymieraná a takto ju po celý čas užívali. Boli preto splnené podmienky vydržania. Žalobe tak súd prvej inštancie vyhovel, v časti požadovaného určenia vlastníctva žalobcu 1/, ako aj zmenenej žalobe o určenie, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva, keďže žalobcovia 2/ až 4/ sa museli domáhať, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva po poručiteľovi (pôvodný žalobca 2/), pretože sa nehnuteľnosť musí prededieť (nemohli sa domáhať určenia, že sú vlastníkmí). O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Trnave (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením z 30. marca 2021 sp. zn. 10 Co 18/2020 na odvolanie žalovaných 3/ a 4/ vo výroku I. zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti o určení, že vlastníkom nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v okrese P., v obci D. L. G., katastrálne územie D. L. G., zapísanej na LV č. XXXX ako pozemok parcela registra „C“ č. XXXX/XXX, zastavaná plocha a nádvorie, o výmere 49 m², je žalobca 1/ v podiele 2/5 a vec v tejto časti vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Výrokom II. odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v časti o určení, že nehnuteľnosť nachádzajúca sa v okrese P., v obci D. L. G., katastrálne územie D. L. G., zapísaná na LV č. XXXX ako pozemok parcela registra „C“ č. XXXX/XXX, zastavaná plocha a nádvorie, o výmere 33 m², patrí do majetku po poručiteľovi R. N. v podiele 2/5 a vec v tejto časti vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Výrokom III. zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v časti o uložení povinnosti žalovanému 3/ a žalovanej 4/ zaplatiť žalobcom náhradu trov konania a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Výrokom IV. odmietol odvolanie žalovaného 3/ a žalovanej 4/ proti rozsudku súdu prvej inštancie v časti o určení, že vlastníkom nehnuteľnosti v katastrálnom území D. L. G., zapísanej na LV č. XXXX ako pozemok parcela registra „C“ č. XXXX/XXX, zastavaná plocha a nádvorie, o výmere 49 m², je žalobca 1/ v podiele 3/5 a výrokom V. odmietol odvolanie žalovaného 3/ a žalovanej 4/ proti rozsudku súdu prvej inštancie v časti o určení, že nehnuteľnosť v katastrálnom území D. L. G., zapísaná na LV č. XXXX ako pozemok parcela registra „C“ č. XXXX/XXX, zastavaná plocha a nádvorie, o výmere 33 m², patrí do majetku po poručiteľovi R. N. v podiele 3/5.

2.1 Odvolací súd v zmysle § 386 písm. b/ CSP odmietol odvolanie žalovaného 3/ a žalovanej 4/ proti napadnutej vyhovujúcej časti rozsudku súdu prvej inštancie, o určení vlastníckeho práva žalobcu 1/ v

podiele 3/5 (I.) a o určení, že nehnuteľnosť patrí do majetku po poručiťovi v podiele 3/5 (II.), ktorými bolo rozhodnuté v neprospech žalovaných 1/, 2/, 5/, 6/, ako podielových spoluvlastníkov obidvoch predmetných nehnuteľností, spolu v podiele 3/5, v dôsledku čoho žalovaným 3/ a 4/ neprislúchalo v tejto časti oprávnenie podať odvolanie s odôvodnením, že nebola daná subjektívna procesná legitimácia odvolateľa.

3. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podali dovolanie žalobcovia 1/ až 4/ (ďalej aj „dovolatelia“), prípustnosť ktorého vyvodzovali z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP založeného na argumentácii, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolatelia namietali, že odvolací súd vydal zmätočné a nevykonateľné rozhodnutie. Poukázali, že výroky IV. a V. dovolaním napadnutého uznesenia nie sú určité, nakoľko z nich nie je zrejmé, ktorých spoluvlastníckych podielov vo výške 3/5 sa týkajú. Uznesenie tak podľa dovolateľov nemôže byť podkladom na zápis (záznam) vlastníckeho práva v prospech žalobcov, keďže katastrálny úrad na jeho podklade neuskutoční záznam vlastníckeho práva. Navrhli, aby dovolací súd v zmysle § 449 ods. 3 CSP napadnuté uznesenie zmenil nasledovne: „IV. Odvolanie žalovaného 3/ a odvolanie žalovanej 4/ proti rozsudku súdu prvej inštancie v časti o určení, že žalobca 1/ je podielovým spoluvlastníkom v podiele 3/5 nehnuteľnosti v katastrálnom území D. L. G., zapísanej na LV č. XXXX ako pozemok parcela registra „C“ č. XXXX/XXX, zastavaná plocha a nádvorie, o výmere 49 m², ktorá je evidovaná na liste vlastníctva na žalovaného 1/ v podieloch 2/10 a 1/20, na žalovaného 2/ v podiele 1/20, na žalovaného 5/ v podiele 2/10, na žalovaného 6/ v podieloch 1/20 a 1/20 sa odmieta. V. Odvolanie žalovaného 3/ a odvolanie žalovanej 4/ proti rozsudku súdu prvej inštancie v časti o určení, že nehnuteľnosť v katastrálnom území D.Q. L. G., zapísanej na LV č. XXXX ako pozemok parcela registra „C“ č. XXXX/XXX, zastavaná plocha a nádvorie, o výmere 33 m², ktorá je evidovaná na liste vlastníctva na žalovaného 1/ v podieloch 2/10 a 1/20, na žalovaného 2/ v podiele 1/20, na žalovaného 5/ v podiele 2/10, na žalovaného 6/ v podieloch 1/20 a 1/20 patrí do majetku po poručiťovi R. N. v podiele 3/5 sa odmieta.“

4. Žalovaný 3/ a žalovaná 4/ v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalobcov navrhli, aby dovolací súd návrhu žalobcov na nimi navrhovanú zmenu napadnutého uznesenia nevyhovel. Zároveň si žalovaní 3/ a 4/ uplatnili náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie bolo podané v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) žalobcami, zastúpenými v súlade s § 429 ods. 1 CSP, skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), pričom dospel k záveru, že dovolanie žalobcov je potrebné odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (rozhodnutia najvyššieho súdu, sp. zn. 2 Cdo 165/2017, 3 Cdo 14/2017, 4 Cdo 157/2017, 5 Cdo 155/2016, 8 Cdo 67/2017, 9 Cdo 72/2020).

7. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je skôr reštriktívny výklad (1 Cdo 26/2017, 2 Cdo 154/2017, 3 Cdo 42/2017, 5 Cdo 12/2017, 7 Cdo 163/2017, 8 Cdo 73/2017, 9 Cdo 72/2020).

8. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka

posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (3 Cdo 42/2017, 4 Cdo 95/2017, 5 Cdo 87/2017, 8 Cdo 99/2017, 9 Cdo 72/2020).

9. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 CSP alebo § 421 ods. 1 CSP. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania.

10. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

11. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaťel uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

12. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolaťela vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a v spojitosti s tým označiť v dovolaní náležitým spôsobom tiež dovolací dôvod. V dôsledku spomenutej viazanosti neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolaťel vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

13. Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

14. Podľa § 424 CSP môže dovolanie podať iba strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Otázku, či dovolaťel je procesnou stranou uvedenou v § 424 CSP, treba vždy riešiť s prihliadnutím na individuálne okolnosti daného prípadu.

14.1 Posúdenie otázky, či dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu vyznelo v prospech či neprospech účastníka, prislúcha dovolaciemu súdu (k tomu pozri uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 1 Cdo 92/97, ZSP č. 47/1998).

15. V danom prípade dovolaťelia prípustnosť dovolania vyvodzovali z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

16. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor

dovolateľa, tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. Dovolací súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie dovolateľov, že v konaní došlo k nimi tvrdenej vade zmätočnosti, pričom takúto vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu nezistil.

17. Podľa dovolateľov súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

18. Podstatou práva na spravodlivý proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

19. Ustanovenie § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

20. Žalobcovia namietajú vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP opreli o tvrdenie, že odvolací súd vydal zmätočné a nevykonateľné rozhodnutie. Poukázali, že výroky IV. a V. dovolaním napadnutého uznesenia nie sú určité, nakoľko z nich nie je zjavné, ktorých spoluvlastníckych podielov vo výške 3/5 sa týkajú. Uznesenie tak podľa dovolateľov nemôže byť podkladom na zápis (záznam) vlastníckeho práva v prospech žalobcov, keďže katastrálny úrad na jeho podklade neuskutoční záznam vlastníckeho práva. K tomu dovolací súd uvádza nasledovné:

21. V zmysle § 219 ods. 4 CSP súd je vlastným vyhláseným rozsudkom viazaný, preto všetky rozhodnutiu predchádzajúce vecné pochybenia, spočívajúce v zisťovaní skutkového stavu veci a v jeho právnom posúdení sú napravitelné výlučne v opravných konaniach. Naopak, formálne alebo technické nedostatky rozsudku je možné odstrániť jednoduchšími procesnými postupmi, a to jeho opravou alebo doplnením.

22. Podľa § 224 CSP súd kedykoľvek aj bez návrhu opraví v rozsudku chyby v písaní a počítaní, ako aj iné zjavné nesprávnosti. O oprave súd vydá opravné uznesenie, ktoré doručí subjektom konania. Podľa § 234 ods. 2 CSP ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

22.1 Ustanovenie § 224 CSP umožňuje súdu, ktorý rozhodnutie vydal, opraviť v ňom aj bez návrhu „chyby v písaní, počítaní a iné zjavné nesprávnosti“. Už vzhľadom na systematickú úpravu nápravy inej zrejmej nesprávnosti spolu s chybami v písaní a počítaní je zjavné, že na jednej strane môže ísť len o také chyby, ktoré sú podobného druhu ako chyba v písaní alebo počítaní, na druhej strane musí ísť svojím obsahom o iné než písárske alebo počtárske chyby, ak k ich vzniku došlo okamžitým zlyhaním mechanickej alebo duševnej činnosti osoby, ktorá sa zúčastnila vyhlásení alebo vyhotovení rozhodnutia (porov. Rc 37/1969). Za zjemnú nesprávnosť v zmysle tohto ustanovenia treba považovať rozpor medzi obsahom verejnomocenskej autoritatívnej vôle, ktorú súd svojím rozhodnutím v okamihu jeho vyhlásenia

(vydania) prejavíť chcel a ktorej obsah je z dôvodov rozhodnutia bezpečne poznateľný, a obsahom samotného rozhodnutia ako prejavom tejto verejnomocenskej (autoritatívnej) vôle. Zároveň musí ísť o chybu súdu, nie účastníkov konania a súd preto nemôže týmto postupom odstraňovať nedostatky podaní účastníkov, ktoré zapríčinili nesprávnosť rozsudku (porov. 3 MCdo 21/2008, ale tiež napr. III. ÚS 67/2019). Opraviť je možné ktorúkoľvek časť písomného vyhotovenia rozsudku [aj uznesenia (§ 234 ods. 2 CSP) - pozn. dovolacieho súdu], teda číslo konania, záhlavie, výrok, odôvodnenie, poučenie alebo miesto a čas jeho vyhlásenia. Z ustanovenia § 362 ods. 1 CSP jednoznačne vyplýva, že oprava sa môže týkať aj výroku rozhodnutia [k tomu pozri aj nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 24. júla 2014, sp. zn. II. ÚS 576/2013-30 (www.ustavnysud.sk)].

22.2 Predmetom opravy môžu byť predovšetkým také očividné pochybenia, ktoré sa môžu zreteľne prejavíť o. i. napríklad v rozpore výroku rozsudku a jeho odôvodnenia. Opravu môže súd vykonať kedykoľvek, to znamená, že aj po právoplatnosti rozsudku (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. 2. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 903).

23. V zmysle § 214 ods. 1 CSP súd je viazaný žalobným návrhom žalobcu. Uvedené ustanovenie je vyjadrením zásady *iudex ne eat petita partium* (sudca nech nejde nad návrhy strán). Viazanosť však neznamena úplnú a bezpodmienečnú viazanosť formuláciou (doslovným znením, slovným vyjadrením) petitu. Zo žaloby a jej petitu musí byť jasné a zřejmé, čoho sa žalobca domáha (a týmto je súd viazaný). Súd ale nie je nevyhnutne viazaný exaktným spôsobom, akým žalobca petit formuloval, a preto neprekročí žalobný návrh, ak enunciat rozsudku nebude doslovne zhodný s vyjadrením petitu (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. 2. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 867.).

24. Dovolací súd považuje za potrebné v tejto súvislosti poukázať aj na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 24. júla 2014 sp. zn. II. ÚS 576/2013-30, v zmysle ktorého: „rozhodovacia činnosť ako autoritatívny prejav (verejnomocenskej) vôle vykonávajú vždy príslušní nositelia verejnomocenských funkcií, ktorými sú vždy a bez výnimky ľudia. V prípade rozhodovacej činnosti súdov sú týmito nositeľmi sudcovia a v rozsahu ustanovenom zákonmi aj iní zamestnanci súdov (čl. 142 ods. 2 ústavy). Proces „vynášania rozhodnutia“ súdu ako verejnomocenského aktu tak - v súlade s podstatou každého ľudského rozhodovania - pozostáva z dvoch fáz: vytvorenia určitej vôle vo vnútornom fóre sudcu, resp. iného zamestnanca súdu, a jej následného prejavu (komunikovania) navonok adresátom príslušného verejnomocenského aktu. Len navonok prejavená verejnomocenská vôľa je totiž poznateľná jej adresátom. Právo zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy sa totiž nenapĺňa už vtedy, keď je s ním v súlade vytvorená vôľa v internom fóre sudcu, resp. iného rozhodujúceho zamestnanca, ale až vtedy, ak je táto vôľa verne a riadne manifestovaná (prejavená) navonok. Prirodzene, vôľa („rozhodnutie“) skutočne vytvorená v internom fóre sa môže z najrôznejších dôvodov odlišovať od toho, čo bolo navonok manifestované (prejavené). Tieto dôvody môžu spočívať v subjektívnych vlastnostiach prejavujúcej osoby (nesprávne vyjadrovanie, nedostatočná schopnosť správne štylizovať alebo momentálne zlyhania v podobe omylu, prerieknutia, preklepu) alebo objektívnych okolnostiach (nejednoznačnosť jazyka, zlyhanie komunikačného média apod.). Keďže len navonok prejavená vôľa je spoznatelná účastníkom konania, je pochopiteľné, že títo sa oboznamujú a vychádzajú predovšetkým z prejavenej verejnomocenskej vôle, pričom zároveň môžu predpokladať, že tento prejav vyjadruje skutočnú vôľu orgánu, ktorý ho vydal. Pretože skutočná vôľa vytvorená v internom fóre sudcu alebo zamestnanca súdu zostáva účastníkom nepoznatelná, zodpovedá aj požiadavke právnej istoty a z nej vyplývajúcej požiadavke zásadnej nezmeniteľnosti (právoplatných) súdnych rozhodnutí, aby nebolo možné raz prejavenu vôľu kedykoľvek dodatočne meniť s odôvodnením, že nezodpovedá tej skutočnej, interne vytvorenej vôli. Princíp právnej istoty založenej právoplatnými súdnymi rozhodnutiami vyplýva podľa judikatúry ústavného súdu tiež z čl. 46 ods. 1 ústavy“ (www.ustavnysud.sk).

25. Napriek tomu, že prostredníctvom opravného uznesenia v zásade nie je možné sanovať chybu či inú nesprávnosť, ktorej sa dopustila sporová strana, a to ani ak ide o chybu neúmyselnú, súd musí výrokovú časť rozhodnutia formulovať tak, aby bola jasná, stručná, výstižná a predovšetkým materiálne vykonateľná. Nie je totiž porušením zásady *ne ultra petitum partium*, ak súd formulačne upraví petit

návrhu vo výrokovej časti rozhodnutia, keď návrhu žalobcu vyhovuje [porov. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 122/2012 publikovaný v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 42/2012 (www.ustavnysud.sk)].

26. Pokiaľ dovolatelia v dovolaní namietali, že uznesenie odvolacieho súdu je nevykonateľné a nemôže byť podkladom na zápis (záznam) vlastníckeho práva v prospech žalobcov, keďže katastrálny úrad na jeho podklade neuskutoční záznam vlastníckeho práva, dovolaciemu súdu z obsahu dovolania (§ 124 CSP) a dovolacieho návrhu vyplynulo, že žalobcovia sa prostredníctvom dovolania v skutočnosti domáhajú opravy uznesenia odvolacieho súdu vo výrokoch IV. a V. z dôvodu, že predmetné výroky neobsahujú presnú špecifikáciu spoluvlastníckych podielov, vo vzťahu ku ktorým sa výroky I. a II. rozsudku súdu prvej inštancie stali právoplatnými.

27. Najvyšší súd v tejto súvislosti konštatuje, že z odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu (pozri bod 30.) vyplýva, ktorých spoluvlastníkov resp. žalovaných sa odmietajúce výroky uznesenia majú týkať, preto dovolací súd v posudzovanom prípade nevzhliadol v procesnom postupe odvolacieho súdu takú vadu, ktorá by dosahovala intenzitu porušenia práva žalobcov na spravodlivý proces, a ktorá by zakladala dôvodnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP. Výroky IV. a V. napadnutého uznesenia v kontexte s jeho odôvodnením nemožno považovať za absolútne nespôsobilé byť podkladom pre zápis vlastníckeho práva žalobcov k sporným nehnuteľnostiam v rozsahu, v akom rozsudok súdu prvej inštancie nadobudol právoplatnosť. Dovolatelia tak neopodstatnene namietali existenciu vady v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

28. V posudzovanom prípade sa žalobcovia prostredníctvom dovolania domáhajú nápravy formálnej chyby uznesenia odvolacieho súdu, na prípadnú nápravu ktorej slúži inštitút opravy rozsudku v zmysle § 224 CSP. Dovolaciemu súdu z obsahu spisu nevyplývalo, že by žalobcovia navrhovali opravu uznesenia odvolacieho súdu vyššie naznačeným postupom, a to napriek tomu, že takýto postup je možný aj v odvolacom konaní (§ 378 ods. 1 CSP). Navyše, aj keď dovolací súd nie je dovolacím návrhom viazaný, ani v prípade, ak by posúdil dovolanie žalobcov ako prípustné, nebol by oprávnený rozhodnúť spôsobom podľa § 449 ods. 3 CSP, pretože takýto revízny spôsob rozhodovania prichádza do úvahy iba v prípade dovolacieho dôvodu nesprávneho právne posúdenia veci.

29. Na základe uvedeného dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalobcov nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné, preto dovolanie ako neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

30. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

31. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.